

Tidstavle

-
- Oktober 1880: Fattiggården Råmosegård bygges.
- 1881-1882: Fattiggården i Dalstrup bygges.
- Mar. 1900 - dec. 1902: Råmosegårds forhandlinger med ministeriet om at blive kommunalejet plejeanstalt.
- Oktober 1902: Fattiggården Råmosegård nedlægges.
10. januar 1903: De første uhelbredeligt sindssyge kvindelige patienter flytter ind på Råmosegård.
- 1903-1904: Forhandlinger om Dalstrups omdannelse og ombygning til plejeanstalt for uhelbredeligt sindssyge mænd.
1. marts 1904: De første patienter flytter ind på Plejeanstalten i Dalstrup.
- April-juni 1910: De første patienter fra Råmosegård og Dalstrup anbringes i familiepleje på Djursland.
- Oktober 1912: Råmosegård købes af staten og overtages af Sindssygehospitalet ved Aarhus.
- 1932-1942: Overtagelse anbragt på Dalstrup Plejeanstalt.
1. januar 1943: Plejeanstalten i Dalstrup købes af staten og overtages af Sindssygehospitalet ved Aarhus.
- 1949-1952: Dalstrup Plejehjem moderniseres.
- 1949-54: Indførelsen af moderne psykofarmaka.
Indførelse af litiumbehandling mod mani.
I 1954 tages det første effektive middel mod skizofreni i brug i Danmark (Klorpramazin).
1. april 1976: Amterne overtager driften af statshospitalerne, hvorved plejehjemmene Dalstrup og Råmosegård økonomisk og administrativt kommer ind under Århus Amt. Plejehjemmene får status af H-plejehjem (plejehjem under hospitalsvæsenet).
1. januar 1977: Familieplejeordningen indstilles fra Dalstrup Plejehjem (og sandsynligvis også fra Råmosegård).
1. januar 1987: Plejehjemmene Dalstrup og Råmosegård overføres administrativt fra Amtets sygehusudvalg til Amtets social- og sundhedsudvalg. Plejehjemmene ophører med at være H-plejehjem.
1. juni 1998: Råmosegård afvikles som plejehjem.
1. juni 2001: Dalstrup afvikles som plejehjem.
-

Noter

- 1971); „Familiens død“ („*The death of the family*“, 1971; dansk udg. 1972). Stort set det samme syn på familien går igen i filmen „Family life“ af Ken Loach fra 1971.
- 97 Dagbladet Djursland, 22. oktober 1980: „To plejehjem på Djursland ophæver m/k-adskillelse“.
- 98 Strømgren-arkiv: Brev af 9. februar 1951, fra Erik Strømgren til læge V. N. Quist, Ebeltoft.
- 99 Morgenavisen Jyllandsposten, 6. december 1992: „Revolutionen på Djursland“.
- 100 Dagbladet Djursland, 9. juni 1983: „Bette nøt“ er sagen i Dalstrup.
- 101 Dagbladet Djursland, 12. april 1988.
- 102 Dagbladet Djursland, 9. juni 1983, (se ovenfor).
- 103 Dalstrup-arkiv – „Patientforhold“: *Skrivelse af 28. december 1983 fra reservelæge Peter Barner-Rasmussen til forstander på Dalstrup Plejehjem, Marita Kjølbros*.
- 104 Fra embedslæge Kate Runge til Social- og sundhedsudvalget, Århus Amtskommune. „Patientforhold“, *skrivelse af 7. december 1987, Dalstrup-arkiv*.
- 105 Fra afd. C til kontorchef Kaj Vestergård, Århus Amtskommune. „Patientforhold“, *skrivelser af 5. august og 6 november 1987, Dalstrup-arkiv*.
- 106 Dagbladet Djursland: „Dalstrup Centret er en udfordring“, 23. december 1992.
- 107 To informationshæfter om Dalstrup-Centret, ca. 1990-92. *Dalstrup-arkiv*.
- 108 „Allan gav skub i projekt“. *Avisartiklens overskrift*.
- 109 Cand.psych. Ruth Thygesen: „Fra plejehjem til aktivitetscenter. Portræt af en omstilling på tre tidligere psykiatriske H-plejehjem.“ *Udateret, skrevet omkring 1989-90, side 42. Dalstrup-arkiv*.
- 110 Cand.psych. Ruth Thygesen: „Fra plejehjem til aktivitetscenter. Portræt af en omstilling på tre tidligere psykiatriske H-plejehjem“, *side 41. Dalstrup-arkiv*.
- 111 „Dalstrup-folk stjæler billedet“. Avisartikel i Dagbladet Djursland, *mangler dato, omkring primo august 1987*.
- 112 Udaterede avisclip. Dagbladet Djursland, 14.11.1991, 25.11.1991.
- 113 Ruth Thygesen, *se ovenfor, side 23*.
- 114 Sml. diverse artikler fra Djursland, 26. juni 1987: „Fejlanbragt i fem år: Allan bor i Dalstrup og har det godt“; „Allan gav skub i projekt“. *Se endvidere: Aarhus Stiftstidende, 15. juli 1987: „Jesper skal bare sige ja“; „Ingen har plads til Jesper“*.
- 115 Landsforeningen for Sindslidendes Vel stillede allerede 31. juli 1963 forslag om, at staten (socialministeriet) skulle oprette specielle kollegier/hjem for patienter udskrivet fra statshospitalerne. Den 20. april 1964 beslutter ministeriet at stille mod at oprette et kollegium (15-20 pladser – under forsorgslovens § 70) ved Århus, på det henlagte landområde ved statshospitalet. Kollegiet skulle være en midlertidig hjælp til dets beboere netop ved at lette overgangen fra hospitalslivet til dagliglivet: både mht. f.eks. medicinindtagelse, bolig- og kostproblemer, men også mht. at forsøge at opløse den animositet, tidligere sindslidende mødte fra det omgivende samfund. Den 25. marts 1968 kunne man endelig fejre rejsegilde på kollegiet (Højvangkollegiet i Århus). *Strømgren-arkiv: brev fra Socialministeriet, 27. april 1964*.
- Siden begyndelsen af 1960'erne har man i England haft fællesskaber og husholdninger, hvor nogle af medlemmerne var skizofrene eller havde en anden diagnose.
- 116 „Psykiatrien i Århus Amt 1987-2000“; 7 oversigtsider. Internet: Aarhus Amts hjemmeside, marts 2002.
- 117 Dagbladet Djursland, 31. oktober 1999: „Dalstrupcenteret tæt på salg“.
- 118 Internetadressen pr. 2. maj 2002: www.fremtidsbroen.dk

Råmosegård

- 119 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol 1880-1906 (MPR 11904), *side 148*.
- 120 Råmosegård-arkiv: Dagbogsprotokol fra institutionen 1907-ca.1914. (MPR 11903). *side 75-76*.
- 121 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol 1880-1906 (MPR 11904), *side 49*.
- 122 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol, *side 117*.
- 123 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol, *side: 2; 42; 48; 49; 50. Se endvidere „Afskrift af et uddrag af læge Jens Winther Nissens erindringer.“*
- 124 Afskrift af et uddrag af læge Jens Winther Nissens erindringer.
- 125 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), *side 121-122*.
- 126 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), *side 122*.
- 127 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), *dato: 19. marts 1900, side 122*.
- 128 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), *side 128*.
- 129 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), *side 137*.
- 130 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), *side 145-146*.
- 131 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), *side 147*.

- 132 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), side 153.
- 133 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), side 155-156.
- 134 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), side 165.
- 135 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), side 168-169.
- 136 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), side 171.
- 137 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), side 188-189.
- 138 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), side 1.
- 139 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), side 19, 9. dec. 1903.
- 140 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), side 46-49; 8. december 1905.
- 141 Råmosegård-arkiv: Forhandlingsprotokol (MPR 11904), side 55, 56, 58.
- 142 Råmosegård-arkiv: Protokol, 1907 til ca. 1917; side 17; 22, (MPR 11903).
- 143 Råmosegård-arkiv: Protokol (MPR 11903), side 34.
- 144 Råmosegård-arkiv: Protokol (MPR 11903), den 3. nov. 1911, side 53-55.
- 145 Råmosegård-arkiv: Protokol (MPR 11903), side 55-57.
- 146 Råmosegård-arkiv: Protokol (MPR 11910), side 2.
- 147 Råmosegård-arkiv: Protokol (MPR 11903), side 60.
- 148 Administrations-arkiv (110-017): Fra marts 1904 til marts 1909 døde der eksempelvis i alt 13 kvinder (kun to døde af tuberkulose); ca. alder: 24, 30, 44, 45, 57, 55, 54, 66, 41, 48, 59, 27, 43.
- 149 Råmosegård-arkiv: Protokol (MPR 11910), den 25. april 1914, side 26.
- 150 Dog overvejede man allerede før 1930 at velsigne Råmosegård Plejecentral med en eller to mandlige patienter. I en af protokollerne fra Råmosegård (MPR 11910, side 15), står følgende at læse pr. 20. oktober 1913: „Overlægen indvilliger i at anbringe en eller måske to mandlige patienter som familieplejepatienter på Råmosegård til hjælp til arbejdet i haven osv., når snedkeren N. P. Nielsen vil tage natteophold på gården og i det hele taget påtage sig tilsynet med dem.“
- 151 Råmosegård-arkiv: Arbejdslistes, pakke 2, (MPR 13502).
- 152 Råmosegård-arkiv: Patienterne 1940-1951: Oversigt over beskæftigelsesgraden den 15. jan. 1951. (100 010 002).
- 153 Råmosegård-arkiv: Personaleforhold 1974-1977, (120 020 004); 27. sep. 1974.
- 154 Råmosegård-arkiv: (070 020 002), 9. aug. 1988.

Familieplejen

- 155 Hallager anfører i sin artikel i Ugeskrift for Læger (nr. 30, 27. juli 1911, side 1105), at man i perioden 1889-1907 havde behandlet 3.287 sindssyge patienter i Gheel, af dem blev 606 udskrevet som helbredt (18%), og 196 patienter, hvor der var en væsentlig bedring at bemelde (dvs. 6 %).
- 156 Agner Helweg: „Familiepleje af Sindssyge“ s. 3-96, Hjalmar Helweg: „Sindssygeværnsens Udvikling i Danmark“, s. 175-180.
Frederik Hallager: „Om Familieforplejning af Sindssyge“, Ugeskrift for Læger, 27. juli 1911, nr. 30, side 1107.
- 157 Administrationsarkivet (1855) nr. 120-074.
- 158 Se Hjalmar Helweg, s. 180
- 159 Hjalmar Helweg, s. 180-184.
- 160 Agner Helweg, s. 97-98.
- 161 A. Helweg, s. 99.
- 162 A. Helweg, s. 99-100.
- 163 A. Helweg, s. 103.
- 164 A. Helweg, s. 109.
- 165 A. Helweg, s. 111.
- 166 A. Helweg, s. 112.
- 167 A. Helweg, s. 125.
- 168 „Beretninger om Sct. Hans Hospital og Statens Sindssygehospitalet i 1912“; side 39 (afsnit skrevet af Agner Helweg om Sindssygehospitalet ved Middelfart).
- 169 Hallager, s. 1107.
- 170 Sml. „Afskrift af et uddrag af Jens Winther Nissens erindringer“.
- 171 Hallager, s. 1108.
- 172 Administrations-arkiv, 110-006: „Bilag til Ændringsforsl. t. 3. Beh. af Finanslovf. 1912-13. § 17. Fra Overlægen ved Sindssygehospitalet ved Aarhus. Den 14. Februar 1912.“ s. 1399-1402.
- 173 Hallager, s. 1108.
- 174 Overlæge Harald Arnesen: „Paa reise“; Medicinsk Revue, december 1913.
- 175 Hallager, s. 1109.
- 176 Råmosegård-arkiv, familieplejeprotokol (MPR 11906). Overlæge Hallager skriver i sin artikel i Ugeskrift for Læger (1911), at de to første familiepleje-patienter blev anbragt i Pederstrup, hvilket altså ikke er helt nøjagtigt.
- 177 Hallager, s. 1110.
- 178 Patientjournal-arkiv: Sygejournal, nr. 7157.
- 179 Patientjournal-arkiv: Sygejournal, nr. 7932/8284.
- 180 Dalstrup-arkiv: Protokol over „Mds. Patienter i Familiepleje“, 1910-1934.
- 181 Overlæge Harald Arnesen, se ovenfor side 2.

Illustrationerne stammer fra følgende kilder:

Fotograf/ophavsmand ukendt. Oprindeligt gengivet i „Statens Sindssygehospital ved Aarhus med Plejecentralen i Dalstrup og Plejeanstalten Raamosegaard“. Særtryk af „Tidsskrift for Danske Sygehuse“, 1927-1928:

Titelblad, Plejeanstalten i Dalstrup, s.15, 16, 18, 19, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 41, titelblad, Plejeanstalten Råmosegård, s. 57, 58, 61, 67, 69, 70, 71, 72, 73

Maleri, Frk. Lis Schjelderup, udateret: s. 19

Foto, Peter Mørch, 1964: s. 32

Murmaleri, Ovartaci, 1932: s. 33

Maleri, Carl Bloch, 1877: s. 36

Tegning, Bingesböll, 1849: s. 38

Foto, Albert Lund, 1890'erne: s. 40

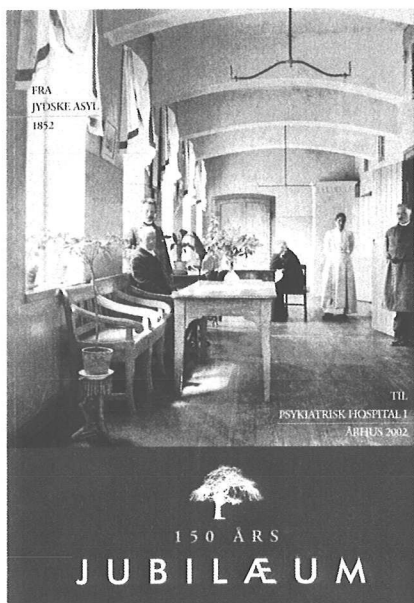
Maleri, Aage Thune Jacobsen, 1946: s. 60

Foto, ukendt fotograf, ca. 1938: s. 64

Foto, ukendt fotograf, ca. 1927: s. 68, 74, 77, 77

Foto, Solveig Matthiesen, 2002/2003: s. 69, titelblad, Familieplejen, s. 86, 102, 103, 104, 105

Foto, ukendt fotograf, 2003: s. 100

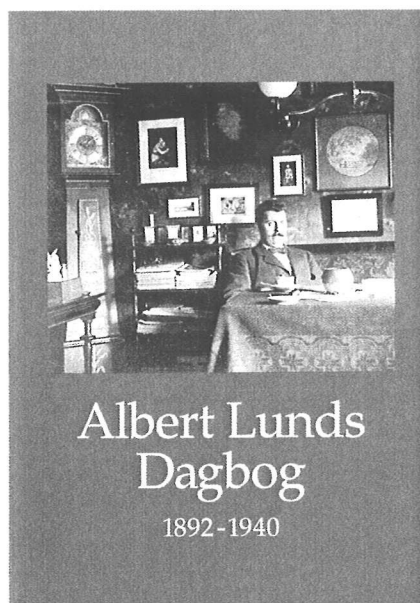
150 års jubilæum
Fra Jydske Asyl 1852 til Psykiatrisk Hospital
i Århus 2002
Redaktion: Johannes Nielsen og
Eddie Danielsen
© Forfatterne Ovartaci Fonden
ISBN 87-88560-16-3
Kr 200,-

PSYKIATRIENS HISTORIE FRA MIDDELALDEREN TIL 2002

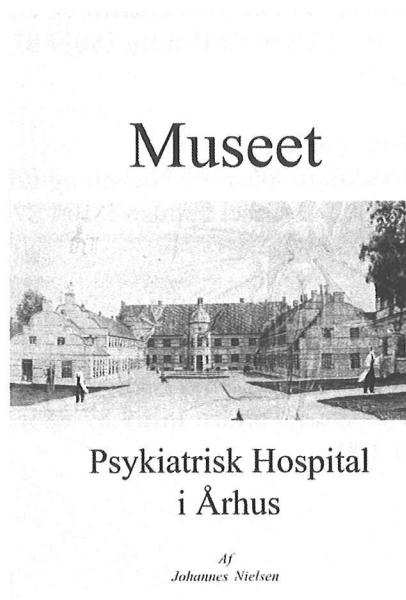

OVARTACI FONDEN

Psykiatriens Historie
fra Middelalderen til 2002
© Ovartaci Fonden
ISBN 87-88560-20-1
Kr 95,-

Albert Lunds dagbog
Redaktion: Johannes Nielsen og Poul Lund
© Forfatterne Ovartaci Fonden
ISBN 87-88560-15-5
Kr 100,-

Museet – Psykiatrisk Hospital i Århus
af Johannes Nielsen
© Johannes Nielsen og Ovartaci Fonden
ISBN 88650-13-9
Kr 100,-

Ovartaci, En kunstners billeder, tanker og visioner
af Johannes Nielsen
© Ovartaci Fonden ISBN 87-88560-01-5
Kr 250,-

Ovartaci's hemmeligheder
af Johannes Nielsen
© Ovartaci Fonden og Forlaget Gallo ISBN 87-90264-03-7
Kr 75,-

Museet, Psykiatrisk Hospital i Århus 1990 - 2003
af Johannes Nielsen
© Ovartaci Fonden ISBN 87-88560-22-8
Kr 20,-

Skærlundia
af Tove Hasager
Redaktion: Johannes Nielsen og Eddie Danielsen
© 2002 Ovartaci Fonden ISBN 87-88560-17-1
Kr 70,-

John Dirckinck-Holmfeld
Redaktion: Johannes Nielsen og Eddie Danielsen
© 2002 Ovartaci Fonden ISBN 87-88560-19-8
Kr 70,-

Patrick
Redaktion: Johannes Nielsen og Eddie Danielsen
© 2002 Ovartaci Fonden ISBN 87-88560-24-4
Kr 70,-

Arne Bødker
Redaktion: Johannes Nielsen og Eddie Danielsen
© 2002 Ovartaci Fonden ISBN 87-88560-25-2
Kr 70,-

Hvad kan man gøre selv?
af Baukje Zijlstra
Redaktion: Johannes Nielsen
© Ovartaci Fonden ISBN 87-88560-09-0
Kr 100,-